

KÜTFÖK.

301. szám.

MINISZTERI RENDELET AZ IZR. ISKOLASZÉKEK TÁRGYÁBAN.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter az izr. orsz. irodához és az autonom orth. hitfelekezet irodájához 57121 sz. alatt a következő rendeletet intézte:

Ismételten tapasztaltam, hogy az izr. anyahitközségeknek jóváhagyás végett hozzám benyújtott alapszabályai, valamint az izr. fiókhitközségeknek és imaházi egyesületeknek a fennálló gyakorlat értelmében a törvényhatóságokhoz benyújtott alapszabályai a tanügyi vonatkozásu részeikben nélkülözik a törvényekben, rendeletekben vagy egyéb jogszabályokban megszabott kimerítő intézkedéseket, vagy az alapszabályoknak vonatkozó rendelkezései sok esetben a törvényekkel, rendeletekkel és a törvényes gyakorlattal nincsenek összhangzásban.

Módot akarván tehát nyújtani arra, hogy az izr. anyahitközségnek esetleg hiányos, illetve a törvényes rendelkezésekkel ellenkező szövegezésű alapszabályainak ismételt helyesbítése által az alapszabályoknak általam leendő jóváhagyása késedelmet ne szenvedjen, valamint hogy megakadályozandó az, hogy a jóváhagyást nem igénylő izr. fiókhitközségi és imaházi egyesületi alapszabályok ugyancsak ilyen rendelkezéseket ne tartalmazzanak, elrendelem, hogy a szóbanforgó alapszabályokba, ha azok az iskolaügyről rendelkeznek az izr. anyahitközség, fiókhitközség és imaházi egyesület saját jól felfogott érdekében az alábbiakkal azonos rendelkezésű intézkedések vétessenek fel:

Az iskolaszék teendői általában:

a) Az iskolaszék felügyel az iskola belső ügyeire, jelesül a rendtartás, a tanítás módszere és iránya, a tanulók testi és szellemi épségben maradása és a fegyelem fenntartása tekintetében; felügyel továbbá a hitoktatásra, úgy a hitközségi iskolában, valamint az izr. tanulók által látogatott nép-, polgári- és középiskolákban.

b) Megállapítja a hitközségi tanítók létszámát és javaslatot tesz új állások szervezése, esetleg beszüntetése, valamint a tanítók javadalmazása iránt.

c) Választja a tanítót.

d) Meghatározza minden egyes tanítóra nézve azon osztályt, melyet a jövő tanévben vezetni fog.

e) A hitközségi tanulók beiratásánál az iskolaszék is képviselve van egy tagja által.

f) Megállapítja a tanítótestület meghallgatása után a használandó tan- és kézi könyveket és beszerezteti a szükséges taneszközöket.

g) Megrendeli a tanítótestület meghallgatása után az ifjusági és tanítókönyvtár gyarapítására való könyveket.

h) Tárgyalja és végleg megállapítja a tantestület előterjesztése alapján a tantervet és órarendet és ellenőrzi annak pontos végrehajtását.

i) Intézkedik a tízhavi szorgalmi idő kezdete és befejezése, valamint az évközben tartandó szünnapok iránt.

j) Alkalmazza az iskolamulasztók irányában a törvényes rendelkezést.

k) Jelen van a tanfelügyelő iskolalátogatásánál és felmutatja a bevett könyveket és órarendet.

l) Gondoskodik, hogy az iskolát hetenként egy-egy tagja meglátogassa.

m) A tanulók szülei, vagy gondviselői és a tanítók közt fennforgó panaszokban elsőfokulag jár el.

n) Fegyelmet gyakorol a tanítók személye fölött és azokat mulasztásaik, hanyagságaik, vagy kihágásaikra szóval vagy írásban figyelmezteti. Ha ezzel céljt nem érne, jelentést tesz a közigazgatási bizottsághoz.

o) Meghatározza a tanév végén tartandó záróvizsga idejét, a vizsgát kirendelt tagjai által vezeti, meghatározza a jutalomdíjak minőségét és mennyiségét és a tantestület részéről jutalmazásra ajánlott tanulóknak a jutalomtárgyakat kiadja.

p) Kiadja évi jelentését a tanintézet összes viszonyairól.

r) Szükség esetén intézkedik a tanítók helyettesítése iránt az egy hónapnál hosszabb időre terjedő helyettesítést azonban az előjárásnak bejelenti.

s) Javaslatot tesz a tandíj megállapítása iránt a közgyűlésnek.

t) Megállapítja a tandíjmentességet.

u) Az iskolaszéknek határozatai ellen a közgyűléshez lehet felebbezni, kivéven a tanítóválasztási és fegyelmi ügyeket, melyeknél a közigazgatási bizottság a felebbviteli fórum.

Az iskolaszék szervezete.

Az iskolaszék hét tagból áll, kiket a hitközségi közgyűlés választ.

A főrabbi, a hitközségi elnök és az igazgató-tanító hivatalból tagjai.

Az iskolaszék saját kebeléből választ titkos szavazás útján elnököt, alelnököt és jegyzőt.

Mindezekről az irodát oly felhívással értesítem, gondoskodják, hogy az izr. anyahitközségeknek, és fiókhitközségeknek imaházi egyesületeknek jövőben alkotandó alapszabályai ezzel ellenkező rendelkezéseket ne tartalmazzanak.

Az izr. fiókhitközségek és imaházi egyesületek alapszabályainak egy-egy példánya a törvényhatósági levéltárban fog őriztetni.

Budapest, 1906. július hó 13-án.

Apponyi.

302. szám.

PÓTLÉKOK A MAGYAR-ZSIDÓ OKLEVÉLTÁR
I. KÖTETÉHEZ.

I.

1260 márcz. 10. IV. Béla király Bázs mesternek a trencsényi várhoz tartozó Arlócz nevű birtokban egynéhány hold földet adományoz.

. . . quod magister Baas fidelis noster ad nostram accedens praesentiam proposuit, a *Fouca genero Georgii Judei baptizati*, quem dixit sine heredum solatio decessisse, de terra Arlouch ad duo aratra separatam certis metis se dudum emptione titulo possedissee etc.

Kiadta Wenzel, Árpád-kori új Okmánytár. II. 319. Ezen Bázs volt országbiró, Trencsén, Gömör és Szoligagyörmegye főispánja. Tőle származott a barsmegyei (Garan-) Mikolai család (v. ö. Századok 1897. évf. 39—43).

II.

1336 márcz. 15. Jakab, Pozsony városának birája tanusítja, hogy Yezzel nevű pozsonyi zsidó Olgyai Fakóval bizonyos pozsonyi ház dolgában egyezséget kötött.

Nos Comes Jacobus judex et jurati, ceterique cives in Posonio, significamus quibus expedit tenore praesentium universis, quod *Ruedlinus dictus Baldner*, civis in Posoniensi (sic!) *judexque Judeorum ibidem et Yezzel judeus* de eadem